

SEX

DRUGS

&

Rock'n'roll

Emneliste fra biblioteket
Af Klaus Lynggaard

Siden **rock'n'rollen** stak sit beskidte fjæs frem i USA i starten af 50'erne, har genren været kontroversiel, udkældt og grænseoverskridende. Fra Elvis Presley over Black Sabbath til Marilyn Manson er rocken blevet angrebet af såvel det kristne højre som den kulturradikale venstrefløj og beskyldt for alt mellem Himmel og Jord. Bedre reklame kan selvfølgelig ikke købes for penge, men det er dog aldrig lykkedes de moralske frontkæmpere at undertrykke rockens ytringsfrihed og udbredelse. Tværtimod har fløjene kun formået at forstærke musikkens tillokkende image som fræk, subversiv og provokerende.

Det kontroversielle kan knyttes til tre felter: For det første har musikken over flere omgange nedbrudt raceskellene mellem sort og hvid, selvom det her i starten af et nyt årtusinde kan konstateres, at der er opstået en (race)barriere mellem rock'n'roll og hiphop. Et skel f.eks. en Eminem dog snildt overskrider. På den elektroniske scene derimod – herunder genrer som house og dance – spiller race ingen rolle. For det andet har rocken og dens aflæggere spillet en rolle i opløsningen af tidligere tiders strikte seksualmoral. Hvilket betragtes som en trussel af dem, der betragter kønsdriften som noget, der under ingen omstændigheder bør udspille sig udenfor ægtesengen. Og så har rocken givet mange seksuelle minoriteter både frirum og stemme. Endelig har mange rockmusikere levet livet farligt med rigelige mængder af sprut, narko, sex, fart på og tvivlsomme bekendtskaber, lige på kanten af loven. Nogle bukkede under, når pludselig adgang til cool cash medførte et umådeholdent forbrug, andre omkom i trafikulykker, mens nogle døde for egen hånd eller blev gement myrdet, hvorfor rocken har sin portion afdøde ikoner.

Den danske scene har med få undtagelser lagt sig op ad den udenlandske og slavisk fulgt internationale trends, men er sjældent gået til helt samme yderligheder. Den minoritet, der har valgt at synges på dansk, klarer sig som regel bedst i sammenligningen med de massivt indflydelsesrige, udenlandske forbilleder. Der er på engelsk skrevet kilometervis af bøger om såvel rockens historie som dens ånd, udøvere og mange undergenrer. Sådanne værker findes næsten ikke på dansk.

Klaus Lynggaard

Dansk rock

generelt

78.9064

Bundgaard, Peder

Lykkens pamfil: dansk rock i 60'erne

Borgen, 1998. 417 sider

I en usentimental og personlig stil kigger Peder Bundgaard tilbage på de forkætrede 60'ere, som de udspillede sig på dansk jord. Dengang udenlandske forbilleder som The Beatles, Bob Dylan og Jefferson Airplane i samspænd med østlig mystik og et stort forbrug af især psykedeliske stoffer – men også speed og heroin – dannede grundlaget for det, man i tiden kaldte flower power-bevægelsen eller ungdomsoprøret. Letlæst og eminent underholdende introduktion til det helt store opbrud i musik, levemåder, omgangstone, kulturforbrug og familiemønstre.

78.9064

Dansk rockleksikon 1956-2002

Politiken, 2002. 591 sider

En opdatering af førsteudgaven fra 1998. Her bogføres en række af scenens allernyeste navne, som f.eks Swan Lee, Malk de Koijn, Under Byen, Tobias Trier, Klondyke, Outlandish, Goodiepal, Zididada, Pluto og Thomas Knak, garneret med opslag om enkeltgenrer og fænomener. Desværre har redaktør Bille ikke ajourført sit essay, i stedet bringes en kommenteret liste med de i alt ni redaktørers bud på de 50 vigtigste danske rockplader.

78.9064

Der gror aldrig mos på en rullesten: rockpræk

Borgen, 1970. 351 sider

Selvom bogen har over 30 år på bagen, udgør den stadig en fremragende introduktion til de tanker, følelser og ideologier, der lå bag ungdomsoprøret, som det udspillede sig her i andedammen i årene 1965-1970. Samtidig er den en glimrende introduktion til den spæde danske rockkritik, repræsenteret ved fagets nestor Carsten Grolin og digtere som Dan Turéll, Vagn Lundbye og Hans-Jørgen Nielsen. Tonen er generelt begejstret, idealistisk og drømmende, oktantal højt og fremtidshåbet enormt.

78.9064

Marstal, Henrik

Alt hvad musikken kan: samtaler om musik og liv

Aschehoug, 2002. 235 sider

Forfatteren er selv musiker med baggrund i hitbandet Ibens. Her taler han med musikere fra alle hjørner af dansk populærmusik, med vægten lagt på musikkens traditionsbærende elementer og dens spirituelle kraft. Trods forfatterens højtravende udgangspunkt hiver flere af de interviewede ham ned på jorden igen med en bramfri og uimponeret tone. Folk som Kim Larsen, Allan Olsen, Billy Cross, Lars Lilholt og Signe Hørup Wille-Jørgensen forholder sig uden andagt til stoffet, og på næsten hver eneste side står der noget tankevækkende.

78.9064

Politikens Dansk rock 1956-1997

Politiken, 1998. 528 sider

Fra 18th Dye til Østkyst Hustlers når bogen godt rundt i de mange genrer begrebet rock dækker – pigtråd, beat, punk, hiphop, indie, dance, electronica – samt de mange scener, den har udspillet sig på rundt om i landet. Bogens clue er redaktøren Torben Billes introduktions-essay, „Rockens Danske Historie 1956-1997“, hvor Torben Bille over en små 50 sider kyndigt tager læseren ved hånden fra de første rock'n'roll-optøjer ved K.B. Hallen i 1956 til bytning af musikfiler i 90'ernes cyberspace.

81.69

Larsen, Jens

Sangskriver: elleve samtaler

Lindhardt og Ringhof, 2001. 253 sider

Larsen samtaler indfølt og vidende med anerkendte sangskrivningskoryfæer som Steffen Brandt, Poul Krebs, Allan Olsen og teamet Voss/Torp, der skriver sangene til den folkekære duo Souvenirs. Men også mere eksperimenterende kunstnere som Nikolaj Nørlund, Henriette Sennenvaldt – fra Under Byen – og Love Shops Jens Unmack, samt ikke mindst de to væsenforskellige hiphoppere, Jokeren fra Den Gale Pose og Nikolaj Peyk. Alle har noget spændende at sige om ikke kun deres egen kunst, men om musikbranchen som sådan og det er som helhed en blændende bog.

SEX

DRUGS

&

Rock'n'roll

Dansk rock specifikt

78.9061 *Gasolin'*

Bundgaard, Peder: *Gasolin': masser af succes*

Borgen, 1993 sider. 150 sider

Forfatteren var i 70'erne del af inderkredsen omkring det populære danske orkester, idet han i sin egenskab af grafiker designede gruppens vidt berømmede omslag. Uden de store dikkedarer, men i en konsekvent personlig tone, fortæller Bundgaard om medlemmernes baggrund, hvordan de fandt sammen og hvorledes de på kort tid gik fra at være et ukendt orkester fra Christianshavn til at blive hele Danmarks Gasolin'. Underholdende og lige til at gå til.

78.9061 *Lars Lilholt Band*

Nordahl, Bertill: *Lilholt: bogen om Lars Lilholt Band*

Nielsens, 1996. 151 sider

Udover at være et grundigt portræt af det jyske svar på Bob Dylan, lever Nordahls bog især på sin skildring af dynamikken og konflikterne i et orkester, der periodevist tæller ikke færre end to af Lars Lilholts søskende. Hver af orkesterets medlemmer får sit kapitel, roadier, lyd mænd og familier inddrages rask væk og formen er interessant, fordi den siger noget om hvorledes en solist som Lilholt i sidste ende både er en del af og dybt afhængig af en større helhed. Sproget er jævnt og uopstyltet og bogen afsluttes med et dybdybende interview med Lilholt, der måske nok er nordjyde, men bestemt ikke mundlam.

99.4 *Skaløe, Eik*

Breve til en veninde

Lindhardt og Ringhof, 1993. 179 sider

Steppeulvene var det første seriøse danske rockorkester og deres eneste lp, „Hip“ fra 1967, står stadig som en milepæl i dansk rockmusik. Centralt i orkesteret stod sangeren og tekstforfatteren Eik Skaløe, der som den første forsøgte at overføre Bob Dylans frodige tekstunivers til dansk sammenhæng. Eik Skaløe døde på grænsen mellem Indien og Pakistan i efteråret 1968, slidt op af narkotika. De breve, der er samlet her, blev skrevet til ungdomskæresten Iben. Det fremgår, at dette unge rusmenneske betalte en høj psykisk pris for at afsøge områder og tilstande helt hinsides det borgerskab, han fødtes ind i. Gribende, smuk og foruroligende.

78.9061 *Sort Sol*

Poulsen, Jan: *Under en sort sol: fra Pisserenden til*

Statens Museum for Kunst

Aschehoug, 2002. 384 sider

Journalisten Jan Poulsen har fulgt Danmarks første punkorkester Sods fra debuten på Rødovre Statsskole i november 1977 frem til i dag, hvor de som Sort Sol er et af Danmarks kendteste og mest respekterede rockorkestre. Med en bibliotekars grundighed fører Poulsen gruppens meriter til bogs, men da han primært har støttet sig til interviews med to medlemmer, der forlod gruppen i henholdsvis 1995 og 2001, er der ikke så meget at hente om de tre, der i dag udgør kernen i bandet.

Udenlandsk rock

specifikt

Udenlandsk rock generelt

78.9064

Bille, Torben

Lydspor: 100 af verdens bedste rockplader

Gyldendal, 2001. 388 sider

Den erfarne rockrotte Torben Bille fortæller i et lettilgængeligt og flydende sprog om de 100 plader han syntes er verdens bedste. Sågar med afstikkere til den hjemlige andedam, for efter Billes mening er otte af denne verdens bedste plader danske!

78.9064

Green Jensen, Bo

På sporet efter den hvide lyd: rocknotater 1978-1983

Borgen, 1983. 367 sider

Forfatterens forkærlighed for tusmørkerock fornægter sig ikke og han er mand for nogle af de bedste tekster, der er skrevet på dansk om Lou Reed, John Cale, Nico, David Bowie, Leonard Cohen, Jim Morrison & The Doors, Bruce Springsteen og Neil Young. Ikke sært at han endte som kongenial oversætter af Leonard Cohen, Lou Reed og Jim Morrison.

78.9064

Rou Jensen, Anders

Da græsrodderne gik grassat

Swing, 1978. 109 sider

Skæg og hurtiglæst introduktion til punk og new wave, dengang begge begreber var brandny. Rou Jensen matcher musikkens energi med en skrivestil, der er heftig, provokerende, begejstret og vildt energisk.

99.4 2Pac

Dyson, Michael Eric:

Holler If You Hear Me: searching For Tupac Shakur

Plexus, 2001. 292 sider

Siden rapperen Tupac Shakur blev skudt i Las Vegas i september 1996, er der vokset en mytologi op omkring ham med tilhørende glorificerende litteratur. Præsten Michael Eric Dyson er fuld af respekt for Tupac – uden dog at ligge på maven for ham – og hans bog er både en analyse af Tupacs liv og kunst samt et kig på arven efter ham. På en gang trist og opløftende indeholder den nogle af de mest relevante betragtninger på tryk over denne hip-hop martyr, der selv lagde grunden til sin død.

99.4 Cobain, Kurt

Journals

Riverhead Books, 2002. 304 sider

Uden Kurt Cobains sangskrivningsgeni og hans hårdtslående trio Nirvanas evne til at spille røven ud af bukserne på alle konkurrenter, er det tvivlsomt at grungen havde opnået den gennemslagskraft, den fik i 90'ernes første halvdel. Cobain var en plaget ung stofmisbruger, der tog sig af dage i en alder af 27 og efterlod verden en håndfuld plader ... og så disse 'journaler' – lige dele noteshæfter og dagbøger – der afslører en skæv, utraditionel, kreativ og velformuleret, men også noget barnlig sjæl, der var totalt opslugt af rockmusik fra han vågnede til han gik i seng. Trist og illuminerende.

99.4 Davis, Miles

Miles: en selvbiografi

Tiderne Skifter, 1990. 340 sider

Selvom Miles Davis er uadskillelig fra jazzens mytologi, spillede han en afgørende rolle i fusionen mellem jazz og rock. Davis var aktiv fra 40'ernes bebop-revolution og frem til 90'ernes hiphop, som han inkorporerede på sin sidste plade fra 1992. I sin åbenhjertige og stedvist hjerteskerende selvbiografi skildrer han de fantastiske musikere, han arbejdede sammen med ned gennem årene, og skildrer ligefremt sin tid som junkie i 50'erne og kokainvrag i 70'erne. Der er benhårde skildringer af den institutionaliserede racisme i USA, men også varme portrætter af kvinderne i hans liv. En bevægende bog fra én af det 20. århundredes absolutte musikalske genier, der i sin kunst overskred alle genrer.

RO

SEX DRUGS & Rock'n'roll

99.4 Dylan, Bob

Bob Dylan: en guide til hans plader

Høst, 2001. 286 sider

Christian Braad Thomsen og Asger Schnack er bidt af en gal Dylan-fan og de fører kyndigt om end også en kende indforstået læseren gennem en kritisk analyse af Mesterens pladeproduktion. For fans er der en masse at være uenig i og for novicen masser af inspiration at hente.

99.4 Morrison, Jim

Hopkins, Jerry: Ingen slipper levende ud herfra

Peter Asschenfeldts nye Forlag, 1997. 350 sider

Selvom det er over tredive år siden, at sangeren Jim Morrison stillede cowboystøvlerne, fascinerer han stadig. Der er udsendt et hav af bøger om både ham og hans gruppe The Doors, men det her var den første – samt den eneste, der er oversat til dansk. Selvom den er lovlig glorificerende – Sugarman var Morrisons stik-i-rend-dreng – fortæller den stadig den sørgelige historie i et hæderligt sprog og med et godt drive. Og minder om, hvor genialt et band, The Doors faktisk var og hvor begavet en poet, der gemte sig inde i alkoholikeren Morrison.

78.9061 Motley Crue

Motley Crue: The Dirt

Regan Books, 2001. 431 sider

Selvom Motley Crue solgte millioner af plader i 80'erne, regnes det ikke for mere end et hæderligt popmetalband. Ikke desto mindre lever deres kollektive selvbiografi op til sin titel. Her stikkes ingenting under stolen i en hårrejsende historie om sex og stoffer og stoffer og sex – samt en smule rock'n'roll. Gruppens ubarmhjertige ærlighed tjener den til ære, selvom den i processen fremstår som fire fucked-up, egocentrerede misbrugerfjolser, der levede det vilde liv i en sådan grad, at det er et mirakel de overhovedet er i live i dag.

99.4 Presley, Elvis

Peter Guralnick

Last Train To Memphis: the Rise of Elvis Presley

Little, Brown and Company, 1994. 560 sider

Careless Love: the Unmaking of Elvis Presley

Little, Brown and Company, 1999. 767 sider

Disse to bind burde være standardlæsning for enhver rockdrømmer, thi det er i sandhed en sjæleskælvende fortælling, som burde oversættes til dansk. Der er skrevet kilometervis af bøger om 'The King of Rock' men langt størstedelen af dem er ikke det papir værd, de er trykt på, hvilket kun stilles i relief af denne massive og indsigtfulde præstation. Guralnick skildrer med stort overblik og imponerende indlevelsesevne historien om den fattige sydstatsdreng, der et kort øjeblik befandt sig på toppen af verden, for derefter at påbegynde en lang og smertefuld menneskelig nedtur, der først endte da Elvis døde i 1977, kun 42 år gammel.

99.4 Wilson, Brian

Wouldn't It Be Nice

Bloomsbury, 1996. 398 sider

Brian Wilson startede som brilliant lydarkitekt bag The Beach Boys, og skrev en stribe melodisk uforglemmelige hymner til den californiske teenagelivsstil med sol, surf, biler, fritid og piger i centrum. Bag kulisserne var sandheden, at gruppens karriere styredes behårdt af Brians monster af en far, samtidig med at The Beach Boys internt udkæmpede bitre og behårdede magtkampe. Efter megasuccesen med „Good Vibrations“ i 1966 gik det stejlt ned ad bakke i en sky af stoffer. Brian endte som et vrag, der knapt kunne gå på toiletet uden først at tage en bane coke. Bogen skildrer hans lange, seje kamp for at blive et clean menneske igen. Ikke for tøsedrenge.



Sex, drugs & rock'n'roll / DK 01.6789064

Udarbejder: Klaus Lynggaard

Udgiver og ©: DBC medier as, 2003

Omslag og design: Toolboxdesign/Jannie Andersen

Tryk: A-Print, Espergærde

Varenr.: 47110301